

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสองวัฒนธรรม : การจับภาพวัฒนธรรมไทยเมื่อใกล้ปี ค.ศ. 2000. กรุงเทพฯ : บริษัทอัมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด(มหาชน), 2539.

จรินทร์ นายสกุล. หัวหน้าศูนย์ผลิตรายการการ. สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2540.

ศรีเทพ เทวผลิน. เจ้าหน้าที่ตรวจรายการอาวุโส. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2539.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. ชาติไทย. เมืองไทย. แบบเรียนและอนุสาวรีย์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2538 : 5

บุญฤทธิ์ กิจเจริญโรจน์. การวิเคราะห์กลยุทธ์และการนำเสนอความรู้เรื่องขายของรายการ “ขาน่ารู้” ทางโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บำรุง สุขพรรณ. รายงานการวิจัยบทบาทและผลการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาด้านวัฒนธรรมในการเผยแพร่ฟื้นฟู พัฒนา ความคิด จิตใจ และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อประชาชนในชนบท. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.

พิสุทธธิดาภา ชูศรี. เจ้าหน้าที่สร้างสรรค์การผลิต. สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2540.

มาณวิภา ดันดีสุกฤดี. โครงการผลิตเอกสารการสอนวิชาการการผลิตรายการโทรทัศน์. ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์, 2528.

ยุพดี แสงสว่าง. รักษาการหัวหน้าแผนกตรวจรายการ. สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2539.

รุ่ง สายทองคำ. เจ้าหน้าที่ตัดต่อ. สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2540.

ถัดดาวัลย์ กำแพงแก้ว. ปัจจัยการผลิตรายการสารคดีโทรทัศน์ชุดโลกสถับสี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539.

รายการอ้างอิง(ต่อ)

วัฒน์ ภูวทิศ. การวิเคราะห์บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการหนังสือพิมพ์ บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

วิชัญญ์ เวียงอำพล. เจ้าหน้าที่สร้างสรรค์การผลิต. สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2540.

ศิริพงษ์ สุทธิโยธิน. กลยุทธ์ในการนำเสนอรายการโทรทัศน์รูปแบบปกิณกะบันเทิง
พ.ศ.2537-2535. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสาร
มวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

สุโขทัยธรรมาธิราช. มหาวิทยาลัย. สาขาวิชานิติศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชาการ
จัดรายการวิทยุโทรทัศน์ หน่วยที่ 1-4. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์, 2530.

สุโขทัยธรรมาธิราช. มหาวิทยาลัย. สาขาวิชานิติศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัด
รายการวิทยุโทรทัศน์ หน่วยที่ 1-4. กรุงเทพฯ, 2533.

เสฐียร โกเศศ(อนุমানราชชน), ศาสตราจารย์พระยา. วัฒนธรรมเบื้องต้น.

ราชบัณฑิตยสถาน (2501) : 4-8

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. การรณรงค์วัฒนธรรมไทย พ.ศ.2537-
2540, 2537.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. วัฒนธรรมก้าวไปกับความเปลี่ยนแปลง.
กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป, 2533.

อมพร ศรีพยัคฆ์. เจ้าหน้าที่สร้างสรรค์การผลิต. สัมภาษณ์, 31 ธันวาคม 2539.

อุบลวรรณ จริยาปยุคต์เลิศ. เจ้าหน้าที่ตัดต่อ. สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2540.

ภาษาอังกฤษ

Atkin, c., and Lawrence Wallack. Mass Communication and Public Health. London,
1992.

A. Hooper Robert and Gordon Virginia. Media Development,3/1995 : 43-45

รายการอ้างอิง(ต่อ)

Goonasekera Anura. Media Asia. 1986 : 91-96

Mcquail Denis. Media Performance Mass Communication and The Public Interest.

London : Sage Publication (1992) : 276

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามสำหรับผู้รับสาร

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ หัวข้อ การวิเคราะห์กลยุทธ์ “สาร” ของรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” ทางสื่อโทรทัศน์ ซึ่งจัดทำโดย น.ศ. บงกช อักษรดี ซึ่งเป็นนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” ซึ่งเป็นสารคดีทางวัฒนธรรม ความยาวประมาณ 2 นาที ออกอากาศเป็นประจำทุกวันจันทร์-วันศุกร์ ช่วงข่าวภาคค่ำของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

เพศ.....

อายุ.....

อาชีพ.....

การศึกษา.....

1. ท่านมักเปิดรับชมรายการข่าวภาคค่ำจากสถานีใด

ช่อง 3

ช่อง 5

ช่อง 7

ช่อง 9

ช่อง 11

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านเคยชมรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” ที่ออกอากาศช่วงข่าวภาคค่ำทาง ททบ.5 บ้างหรือไม่

เคยดู

ไม่เคยดู (ยุติการทำแบบสอบถาม)

3. ถ้าเคยชมรายการ ท่านเปิดรับชม

นาน ๆ ครั้ง

เกือบทุกตอน

ทุกตอน

4. ท่านคิดว่า รายการนี้ น่าสนใจไหม

น่าสนใจ เพราะ.....

.....

ไม่น่าสนใจ เพราะ.....

.....

5. ท่านมีความเห็นอย่างไร เกี่ยวกับปริมาณเนื้อหาของการนำเสนอเรื่องราวทางวัฒนธรรมประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้

ปริมาณของเนื้อหาประเภท	มากไป	พอดี	น้อยไป
1. สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	☐	☐	☐
2. วิถีครอบครัวและชุมชนไทย	☐	☐	☐
3. ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย	☐	☐	☐
4. ภาษาไทย	☐	☐	☐
5. ระเบียบวินัย	☐	☐	☐
6. ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม	☐	☐	☐
7. วิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย	☐	☐	☐
8. การแต่งกายแบบไทย	☐	☐	☐
9. ศิลปกรรมไทย	☐	☐	☐
10. วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว	☐	☐	☐
11. วัฒนธรรมกับการพัฒนา	☐	☐	☐

6. ท่านคิดว่า นอกเหนือจากประเภทของเรื่องราวทางวัฒนธรรมทั้ง 11 ประการข้างต้นแล้ว ควรจะมีเรื่องราวทางวัฒนธรรมประเภทอื่นอีกหรือไม่ กรุณาระบุเหตุผลประกอบคำตอบ

ควรมี เรื่อง.....

เพราะ.....

ไม่ควรมี เพราะ.....

7. ท่านคิดว่ารายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” ควรมีการนำเสนอเรื่องราวของวัฒนธรรมกับประชาธิปไตยหรือไม่

- ควร เพราะ.....
.....
- ไม่ควร เพราะ.....
.....

8. ท่านคิดว่า เรื่องราวทางวัฒนธรรมส่วนใหญ่ที่นำเสนอผ่านรายการนั้นมีความถูกต้องของข้อมูลมากน้อยแค่ไหน

- ถูกต้อง
- ถูกต้องบางส่วน
- ไม่แน่ใจ
- ไม่ถูกต้อง
- อื่น ๆ

9. ท่านคิดว่า เรื่องราวทางวัฒนธรรมที่นำเสนอที่มีการกระจายครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคของประเทศหรือไม่ หรือนั้นเฉพาะภาคใดภาคหนึ่ง

- ครอบคลุมทุกวัฒนธรรมย่อย ๆ ของไทย
- เน้นแต่บางภาคเท่านั้น
- อื่น ๆ

10. ท่านคิดว่า เรื่องราวทางวัฒนธรรมทั้งเนื้อหาและวิธีการนำเสนอที่ถ่ายทอดผ่านรายการ นั้น สามารถทำให้กลุ่มผู้รับสารในระดับใดเข้าใจได้บ้าง

- ผู้สูงอายุ (ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป)
- ผู้ใหญ่ (26-60 ปี)
- เยาวชน (15-25 ปี)
- เด็ก (5-14 ปี)
- อื่น ๆ

เพราะ.....
.....

11. ท่านคิดว่า การนำเสนอเนื้อหาทางวัฒนธรรมของรายการ ควรถ่ายทอดให้ผู้รับสารใน ระดับใดได้เข้าใจเป็นพิเศษหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ควร ในระดับใด ผู้สูงอายุ (ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป)
- ผู้ใหญ่ (26-60 ปี)
- เยาวชน (15-25 ปี)
- เด็ก (5-14 ปี)
- อื่น ๆ

เพราะ.....
.....

- ไม่ควร เพราะ.....
.....

12. ท่านคิดว่า เรื่องราวทางวัฒนธรรมที่นำเสนอผ่านรายการ มีลักษณะเหล่านี้หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มีลักษณะยกยอวัฒนธรรมตนเองมากเกินไป
- ข่มวัฒนธรรมอื่นว่าด้อยกว่าวัฒนธรรมไทย
- นำเสนอวัฒนธรรมไทยให้ดูด้อยกว่าวัฒนธรรมอื่น
- นำเสนอวัฒนธรรมไทยอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับวัฒนธรรมอื่น

13. ท่านมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบในการนำเสนอรูปแบบรายการต่อไปนี้อย่างไร (ข้อใดควรปรับปรุง โปรดระบุเหตุผล)

รูปแบบ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	หมายเหตุ (ถ้าต้องการระบุ)
1. โตเด็ดเปิดรายการ	☐	☐	☐	☐	
2. โตเด็ดปิดรายการ	☐	☐	☐	☐	
3. เนื้อหาสารคดีที่นำเสนอ	☐	☐	☐	☐	
4. การมีพิธีกรนำเข้ารายการ	☐	☐	☐	☐	
5. การบรรยายสารคดีของพิธีกร	☐	☐	☐	☐	
6. ความถี่ในการออกอากาศของรายการ (ทุกวันจันทร์-วันศุกร์)	☐	☐	☐	☐	
7. เวลาในการออกอากาศ (ช่วงข่าวภาค ค่ำ)	☐	☐	☐	☐	
8. ความยาวของรายการ (2 นาที)	☐	☐	☐	☐	
9. การวางมุมกล้อง, การถ่ายภาพ	☐	☐	☐	☐	
10.การจัดฉาก	☐	☐	☐	☐	
11.การจัดแสง	☐	☐	☐	☐	
12.การใช้เสียงประกอบสารคดี	☐	☐	☐	☐	
13.การตัดต่อภาพ	☐	☐	☐	☐	
14.การใช้เทคนิคในการตัดต่อภาพ	☐	☐	☐	☐	

14. ท่านคิดว่ารูปแบบของรายการ“เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย”ควรเป็นรูปแบบใด

- ทุกเรื่องจบลงในแต่ละตอน
- เรื่องหนึ่ง ๆ ทำเป็นหลายตอนจบ(series)
- มีทั้งจบลงในตอนและทำเป็นหลายตอนจบ ผสมกันไป
- อื่น ๆ.....
-

15. ท่านคิดว่าพิธีกรที่นำเสนอเรื่องราวทางวัฒนธรรมของรายการมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

☐ เหมาะสม เพราะ	☐ ไม่เหมาะสม เพราะ
☐ หน้าตา บุคลิกท่าทางดี	☐ หน้าตาไม่สวย
☐ ใช้ภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง	☐ ใช้ภาษาไทยไม่ชัดเจน
☐ เป็นกันเองกับผู้ชม	☐ ไม่เป็นกันเองกับผู้ชม
☐ มีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ	☐ บุคลิกภาพไม่น่าเชื่อถือ
☐ แต่งกายสวยงาม	☐ แต่งกายไม่เหมาะสมกับเนื้อหาสารคดี
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

16. ท่านคิดว่าในส่วนของพิธีกรนำเสนอรายการ ควรใช้รูปแบบใด

- พิธีกรหญิงคนเดียวตลอด เพราะ.....
- พิธีกรชายคนเดียวตลอด เพราะ.....
- ผลัดเปลี่ยนสลับกันทั้งชายและหญิง เพราะ.....
- ควรใช้พิธีกรคู่เป็นหญิงล้วน เพราะ.....
- ควรใช้พิธีกรคู่เป็นชายล้วน เพราะ.....
- ควรใช้พิธีกรคู่หญิงและชาย เพราะ.....
- ควรมีการเปลี่ยนพิธีกรบ่อย ๆ ให้เข้ากับเนื้อหาแต่ละตอน
- ควรใช้พิธีกรจากท้องถิ่นของเรื่องราวที่นำเสนอ

17. ท่านคิดว่า การมีรายการรณรงค์-ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยทางโทรทัศน์แบบนี้ จะมีผลอย่างไร

- ทำให้ประชาชนมีความจงรักภักดี ต่อ สถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- ทำให้ประชาชนตระหนักในคุณค่า และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมมากขึ้น
- ทำให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของไทยมากขึ้น
- ทำให้คนไทยทุกคนร่วมมือกันอนุรักษ์ และสืบทอดวัฒนธรรมที่งดงามของไทย

- ทำให้ได้ผลตรงกันข้าม เช่น ทำให้ประชาชนรู้สึกเบื่อวัฒนธรรมมากขึ้น
 - ทำให้คนเข้าใจวัฒนธรรมไปในทางที่ผิด
 - อื่น ๆ.....
-

18. ท่านคิดว่า รายการประเภทส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทางโทรทัศน์ สามารถรณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจความหมาย และความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ได้ดีกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือไม่

- ทำได้มากกว่า
- ทำได้พอ ๆ กับสื่ออื่น ๆ
- ทำได้น้อยกว่าสื่ออื่น ๆ

เพราะ.....

.....

19. ท่านคิดว่า รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” สามารถรณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ได้มากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับรายการประเภทส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่แพร่ภาพทางสื่อโทรทัศน์

- ทำได้มากกว่า
- ทำได้พอ ๆ กับรายการอื่น ๆ
- ทำได้น้อยกว่า

เพราะ.....

.....

.....

20. แนวทาง/ทิศทางของรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” ควรจะทำอย่างไรที่เคยทำมา หรือควรจะพัฒนาไปอย่างไร

ตอบ.....

.....

21. ท่านคิดว่า คนดูทั่วไปจะได้รับสาระประโยชน์ จากการชมรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” บ้างหรือไม่ (กรุณาระบุเหตุผล)

- ได้ เพราะ.....

- ไม่ได้ เพราะ.....

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญทางวัฒนธรรม

แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หัวข้อ การวิเคราะห์กลยุทธ์ “สาร” ของรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” จัดทำโดยนางสาว บงกช อักษรดีซึ่งเป็นนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญทางวัฒนธรรม ที่มีต่อรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” ซึ่งเป็นรายการสารคดีทางวัฒนธรรม ความยาวประมาณ 2 นาที ออกอากาศเป็นประจำทุกวันจันทร์ - วันศุกร์ ช่วงข่าวภาคค่ำของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

ชื่อ.....นามสกุล.....

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

ผู้เชี่ยวชาญทางวัฒนธรรมสาขา.....

1. ท่านคิดว่ารายการนี้ น่าสนใจ หรือไม่

น่าสนใจ เพราะ.....

ไม่น่าสนใจ เพราะ.....

สถาบันวิทยุบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ท่านมีความเห็นอย่างไร เกี่ยวกับปริมาณเนื้อหาของการนำเสนอเรื่องราวทางวัฒนธรรม ประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้

ปริมาณของเนื้อหาประเภท	มากไป	พอดี	น้อยไป
1. สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	☐	☐	☐
2. วิถีครอบครัวและชุมชนไทย	☐	☐	☐
3. ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย	☐	☐	☐
4. ภาษาไทย	☐	☐	☐
5. ระเบียบวินัย	☐	☐	☐
6. ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม	☐	☐	☐
7. วิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย	☐	☐	☐
8. การแต่งกายแบบไทย	☐	☐	☐
9. ศิลปกรรมไทย	☐	☐	☐
10. วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว	☐	☐	☐
11. วัฒนธรรมกับการพัฒนา	☐	☐	☐

3. ท่านคิดว่า นอกเหนือจากประเภทของเรื่องราวทางวัฒนธรรมทั้ง 11 ประการข้างต้นแล้ว ควรจะมีเรื่องราวทางวัฒนธรรมประเภทใดอีก เพราะเหตุใด

ตอบ.....

4. ท่านคิดว่ารายการควรมีการนำเสนอเรื่องราวของวัฒนธรรมกับประชาธิปไตยหรือไม่

- ควร
- ไม่ควร

เพราะ.....

5. ท่านคิดว่า เรื่องราวทางวัฒนธรรมส่วนใหญ่ที่นำเสนอผ่านรายการนั้น มีความถูกต้องของข้อมูลเพียงใด

- ถูกต้องดีแล้ว เพราะ.....
.....
- ยังไม่ถูกต้อง เพราะ.....
.....
- อื่น ๆ
.....

6. ท่านคิดว่า เรื่องราวทางวัฒนธรรมส่วนใหญ่ที่นำเสนอผ่านรายการนั้น ให้รายละเอียดของข้อมูลกลุ่มใดในระดับที่เหมาะสมกับผู้รับสารหรือไม่

- มีความเหมาะสมกับผู้รับสาร เพราะ.....
.....
- รายละเอียดของข้อมูลมากเกินไป เพราะ.....
.....
- รายละเอียดของข้อมูลน้อยไป เพราะ.....
.....
- อื่น ๆ
.....

7. ท่านคิดว่า เนื้อหาทางวัฒนธรรมที่ทางรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” เลือกมานำเสนอนั้น เป็นประเด็นที่สำคัญจริงหรือไม่ทางวัฒนธรรม

- สำคัญจริง เพราะ.....
.....
- ไม่สำคัญ เพราะ.....
.....
- อื่น ๆ เพราะ.....
.....

8. ท่านคิดว่า การนำเสนอเรื่องราวทางวัฒนธรรมของรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” ควรนำเสนอในลักษณะใด

- ควรนำเสนอแบบกว้าง ๆ , ครอบคลุมวัฒนธรรมทุก ๆ ด้าน
- ควรนำเสนอแบบเจาะจงแต่ละด้านของวัฒนธรรมให้ลึกซึ้ง
- อื่น ๆ

เพราะ.....

9. หลังจากที่ได้ชมเทปโทรทัศน์แล้วท่านคิดว่ารายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” ส่วนใหญ่นำเสนอรูปแบบเนื้อหาสารคดีอย่างไร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การนำเสนอสารคดีเดียว (One-Sided Argument) เพื่อให้ผู้รับสารมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวทางวัฒนธรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างชัดเจน เป็นเนื้อหาที่มีข้อสรุปตายตัว ไม่ต้องอาศัยการตีความ
- การนำเสนอสารเพื่อโน้มน้าวใจ (Persuasive Argument) มีลักษณะคล้ายกับนำเสนอสารคดีเดียว แต่มีการสรุปท้ายเพื่อโน้มน้าวใจผู้รับสารให้เห็นความสำคัญและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมที่นำเสนอ
- การนำเสนอสารสองด้าน(Two-Sided Argument) เป็นการนำเสนอสารที่มีการโต้แย้งกันทางความคิด ให้เนื้อหาทั้งด้านดีและด้านเสียของเรื่องราวนั้น ๆ หรือเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทย
- การนำเสนอสารที่กระตุ้นให้เกิดความกลัว (Fear Appeals) เช่น ระบุว่า หากไม่ช่วยกันอนุรักษ์ จะเกิดวิกฤต.....
- การนำเสนอสารที่ให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ(Relational Appeals)
- การนำเสนอสารในลักษณะที่ไม่ให้ข้อสรุปชัดเจน แต่เปิดกว้างให้ผู้รับสารนำไปคิดเอง (Open Conclusions)
- อื่น ๆ.....

10. ท่านคิดว่า ภายใต้เงื่อนไขเวลาของรายการที่มีประมาณ 2 นาที นั้น ทีมงานผู้ผลิตควรใช้กลยุทธ์ในการวางรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาสารคดี ออกมาในรูปแบบใด

- การนำเสนอสารด้านเดียว (One-Sided Argument) เพื่อให้ผู้รับสารมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวทางวัฒนธรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างชัดเจน เป็นเนื้อหาที่มีข้อสรุปตายตัว ไม่ต้องอาศัยการตีความ

เพราะ.....

- การนำเสนอสารเพื่อโน้มน้าวใจ (Persuasive Argument) มีลักษณะคล้ายกับการนำเสนอสารด้านเดียว แต่มีการสรุปท้ายเพื่อโน้มน้าวใจผู้รับสารให้เห็นความสำคัญและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมที่นำเสนอ

เพราะ.....

- การนำเสนอสารสองด้าน(Two-Sided Argument) เป็นการนำเสนอสารที่มีการโต้แย้งกันทางความคิด ให้เนื้อหาทั้งด้านดีและด้านเสียของเรื่องราวนั้น ๆ หรือเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทย

เพราะ.....

- การนำเสนอสารที่กระตุ้นให้เกิดความกลัว (Fear Appeals) เช่น ระบุว่า หากไม่ช่วยกันอนุรักษ์ จะเกิดวิกฤต.....

เพราะ.....

- การนำเสนอสารที่ให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ(Relational Appeals)

เพราะ.....

- การนำเสนอสารในลักษณะที่ไม่ให้ข้อสรุปชัดเจน แต่เปิดกว้างให้ผู้รับสารนำไปคิดเอง (Open Conclusions)

เพราะ.....

- อื่น ๆ.....

11. ท่านคิดว่า เรื่องราวทางวัฒนธรรมที่นำเสนอผ่านรายการ มีลักษณะเหล่านี้หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มีลักษณะยกยอวัฒนธรรมตนเองมากเกินไป
- ข่มวัฒนธรรมอื่นว่าค้อยกว่าวัฒนธรรมไทย
- นำเสนอวัฒนธรรมไทยให้ดูค้อยกว่าวัฒนธรรมอื่น
- นำเสนอวัฒนธรรมไทยอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับวัฒนธรรมอื่น

12. ท่านคิดว่า เรื่องราวทางวัฒนธรรมทั้งเนื้อหาและวิธีการนำเสนอที่ถ่ายทอดผ่านรายการ นั้น สามารถทำให้กลุ่มผู้รับสารในระดับใดเข้าใจได้บ้าง

- ผู้สูงอายุ (ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป)
- ผู้ใหญ่ (26-60 ปี)
- เยาวชน (15-25 ปี)
- เด็ก (5-14 ปี)
- อื่น ๆ

เพราะ.....

13. ท่านคิดว่า การนำเสนอเนื้อหาทางวัฒนธรรมของรายการ ควรถ่ายทอดให้ผู้รับสารในระดับใดได้เข้าใจเป็นพิเศษหรือไม่ เพราะเหตุใด

☐ ทвор	ในระดับใด	☐ ผู้สูงอายุ (ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป)
		☐ ผู้ใหญ่ (26-60 ปี)
		☐ เยาวชน (15-25 ปี)
		☐ เด็ก (5-14 ปี)
		☐ อื่น ๆ

เพราะ.....

- ไม่ควร เพราะ.....

14. ท่านคิดว่า เรื่องราวทางวัฒนธรรมที่น่าเสนอนั้นมีการกระจายครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคของประเทศหรือไม่ หรือเน้นเฉพาะภาคใดภาคหนึ่ง

ครอบคลุมทุกวัฒนธรรมย่อย ๆ ของไทย

เน้นแต่บางภาคเท่านั้น

อื่น ๆ

15. ท่านมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบในการนำเสนอรูปแบบรายการต่อไปนี้อย่างไร (ข้อใดควรปรับปรุง โปรดระบุเหตุผล)

รูปแบบ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	หมายเหตุ (ถ้าต้องการระบุ)
1. ไต่เตลเปิดรายการ	☐		☐	☐	
2. ไต่เตลปิดรายการ	☐		☐	☐	
3. เนื้อหาสารคดีที่น่าเสนอ	☐		☐	☐	
4. การมีพิธีกรนำเข้ารายการ	☐		☐	☐	
5. การบรรยายสารคดีของพิธีกร	☐		☐	☐	
6. ความถี่ในการออกอากาศของรายการ (ทุกวันจันทร์-วันศุกร์)	☐		☐	☐	
7. เวลาในการออกอากาศ (ช่วงข่าวภาคค่ำ)	☐		☐	☐	
8. ความยาวของรายการ (2 นาที)	☐		☐	☐	
9. การวางมุมกล้อง, การถ่ายภาพ	☐		☐	☐	
10.การจัดฉาก	☐		☐	☐	
11.การจัดแสง	☐		☐	☐	
12.การใช้เสียงประกอบสารคดี	☐		☐	☐	
13.การตัดต่อภาพ	☐		☐	☐	
14.การใช้เทคนิคในการตัดต่อภาพ	☐		☐	☐	

16. ท่านคิดว่า การรณรงค์วัฒนธรรมผ่านรายการ ควรจะมีรูปแบบอย่างไร

- ทุก ๆ เรื่องจบลงในแต่ละตอน
- เรื่องหนึ่ง ๆ ทำเป็นหลายตอนจบ
- ทำเป็นละครสั้น ออกทุกวัน
- อื่น ๆ.....

17. ท่านคิดว่าพิธีกรที่น่าเสนอเรื่องราวทางวัฒนธรรมของรายการมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

☐ เหมาะสม เพราะ	☐ ไม่เหมาะสม เพราะ
☐ หน้าตา บุคลิกท่าทางดี	☐ หน้าตาไม่สวย
☐ ใช้ภาษาไทยชัดเจนถูกต้อง	☐ ใช้ภาษาไทยไม่ชัดเจน
☐ เป็นกันเองกับผู้ชม	☐ ไม่เป็นกันเองกับผู้ชม
☐ มีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ	☐ บุคลิกภาพไม่น่าเชื่อถือ
☐ แต่งกายสวยงาม	☐ แต่งกายไม่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระคดี
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

18. ท่านคิดว่าในส่วนของพิธีกรนำเสนอรายการ ควรใช้รูปแบบใด

- พิธีกรหญิงคนเดียวตลอด เพราะ.....
- พิธีกรชายคนเดียวตลอด เพราะ.....
- ผัดเปลี่ยนสลับกันทั้งชายและหญิง เพราะ.....
- ควรใช้พิธีกรคู่เป็นหญิงล้วน เพราะ.....
- ควรใช้พิธีกรคู่เป็นชายล้วน เพราะ.....
- ควรใช้พิธีกรคู่หญิงและชาย เพราะ.....
- ควรมีการเปลี่ยนพิธีกรบ่อย ๆ ให้เข้ากับเนื้อหาแต่ละตอน
- ควรใช้พิธีกรจากท้องถิ่นของเรื่องราวที่น่าเสนอ

19. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อเนื้อหาและวิธีการนำเสนอรายการ เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” กับรายการศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ

- รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” การนำเสนอเนื้อหาของรายการ น่าสนใจกว่า เพราะ.....
-
- รายการศิลปวัฒนธรรมอื่น การนำเสนอเนื้อหาของรายการ น่าสนใจกว่า เพราะ.....
-
- รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” มีวิธีการนำเสนอรายการน่าสนใจกว่า เพราะ.....
-
- รายการศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ มีวิธีการนำเสนอรายการน่าสนใจกว่า เพราะ.....
-

20. ท่านคิดว่า สารคดีทางวัฒนธรรมในสมัยก่อน และหลังประกาศอิสรณ์-สืบสานวัฒนธรรมไทย มีความแตกต่างกันอย่างไรในด้านความถี่ และวิธีการนำเสนอ

- ก่อนรณรงค์ มีความถี่ในการนำเสนอสารคดีมากกว่า เพราะ.....
-
- หลังรณรงค์มีความถี่ในการนำเสนอสารคดีมากกว่า เพราะ.....
-
- ก่อนรณรงค์ วิธีการนำเสนอที่น่าสนใจกว่า เพราะ.....
-
- หลังรณรงค์ วิธีการนำเสนอที่น่าสนใจกว่า เพราะ.....
-

21. ท่านคิดว่า การมีรายการณรงค์-ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยทางโทรทัศน์แบบนี้ จะมีผลอย่างไร

- ทำให้ประชาชนมีความจงรักภักดี ต่อ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- ทำให้ประชาชนตระหนักในคุณค่า และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมมากขึ้น
- ทำให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของไทยมากขึ้น
- ทำให้คนไทยทุกคนร่วมมือกันอนุรักษ์ และสืบทอดวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของไทย
- ทำให้ได้ผลตรงกันข้าม เช่น ทำให้ประชาชนรู้สึกเบื่อวัฒนธรรมมากขึ้น
- ทำให้คนเข้าใจวัฒนธรรมไปในทางที่ผิด
- อื่น ๆ.....

22. ท่านคิดว่า รายการประเภทส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมทางโทรทัศน์ สามารถรณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจความหมาย และความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ได้ดีกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือไม่

- ทำได้มากกว่า
- ทำได้พอ ๆ กับสื่ออื่น ๆ
- ทำได้น้อยกว่าสื่ออื่น ๆ

เพราะ.....

23. ท่านคิดว่า รายการ "เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย" สามารถรณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ได้มากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับรายการประเภทส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่แพร่ภาพทางสื่อโทรทัศน์

- ทำได้มากกว่า
- ทำได้พอ ๆ กับรายการอื่น ๆ
- ทำได้น้อยกว่า....

เพราะ.....

24. ท่านคิดว่า ปัญหาหลักของวัฒนธรรมไทยปัจจุบันคืออะไร/และรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” สามารถช่วยบรรเทาปัญหาได้บ้างหรือไม่

ตอบ.....
.....
.....

25. แนวทาง/ทิศทางของรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” ควรจะดำเนินการที่เคยทำมา หรือควรจะพัฒนาไปอย่างไร

ตอบ.....
.....

26. ในความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่ามีความเป็นไปได้หรือไม่ที่จะนำเสนอมิติด้านนามธรรมของวัฒนธรรมให้ผู้ชมโทรทัศน์เข้าใจผ่านรายการแบบนี้

ตอบ.....
.....

27. เมื่อเทียบกับรายการแบบ “ลำน่านเจ้าพระยา” หรือ “รอยไทย” รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” เป็นอย่างไร (ถ้าไม่เคยดูสองรายการนี้ โปรดข้ามไปทำข้อ 28)

ตอบ.....
.....

28. ท่านคิดว่า คนดูทั่วไปจะได้รับสาระประโยชน์ในแง่มุมใดบ้างหรือไม่ จากการชมรายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย” (กรุณาระบุเหตุผล)

ได้ เพราะ.....
.....

ไม่ได้ เพราะ.....
.....

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาของรายการทั้ง 82 ตอน มีดังนี้

1. ขอบข่ายเนื้อหาประเภทชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีทั้งหมด 12 ตอน ได้แก่

1. เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ
2. แหลมทองนี้คือถิ่นไทย
3. ช้างเผือกคู่บารมี
4. หลักฐานการกู้ชาติ
5. เครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์
6. เจดีย์กลางน้ำ
7. จีวร 500 กระทง
8. ดอกบัว
9. ชุ่มจักรแก้ว
10. ตราสัญลักษณ์ฉลองสิริราชสมบัติ 50 ปี
11. ศาลหลักเมือง
12. พระประจำวันจันทร์

2. ขอบข่ายเนื้อหาประเภทวิถีครอบครัวและชุมชนไทย มีทั้งหมด 6 ตอน ได้แก่

1. เมรุเผาศพโบราณ
2. ต้นน้ำใจ
3. สื่อวัฒนธรรมแห่งวัด
4. เกิดตำนานสะพานหัน
5. ตักบาตร
6. เพลงร้องเรือ

3. ขอบข่ายเนื้อหาประเภทขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย มีทั้งหมด 11 ตอน ได้แก่

1. เทศนมมหาชาติ
2. การกราบ
3. การไหว้
4. ลอยกระทง

5. วันธรรมสวนะ
 6. เทียนพรรษา
 7. พระราชพิธีตรียัมปวาย
 8. พิธีกวนข้าวยาสุ
 9. สวดค่าน
 10. วันเข้าพรรษา
 11. ยกหม.รับ ประเพณีสารทเดือนสิบ
4. ขอบข่ายเนื้อหาประเภทคำนิยาม คุณธรรมและจริยธรรม มีทั้งหมด 5 ตอน ได้แก่
1. ไหว้ครู
 2. สิ่งยึดเหนี่ยวทางใจของชาวน้
 3. มงคลกู่ศิลปมวยไทย
 4. พิธีร้ที่ตจัด
 5. ทวารบาล
5. ขอบข่ายเนื้อหาประเภทวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย มีทั้งหมด 14 ตอน ได้แก่
1. เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด
 2. ตีกรับขับเสภา
 3. เครื่องจักสานไม้ไผ่
 4. นวดแผนโบราณ
 5. เถ่งตุ๊ก(ตะกรซาดรีเมืองขันธ์)
 6. เรือนขนมงิงขิง
 7. โคมลอย
 8. การทำเรือโบราณ
 9. ซันดินจกบ้านหาดเสี้ยว
 10. อย่างหนึ่งที่เป็นไทย
 11. หมาดักน้ำ
 12. ศิลปินแห่งชาติ ป.ซันประ โยชน้(ตอน 1)
 13. ศิลปินแห่งชาติ ป.ซันประ โยชน้(ตอน 2)

14. สวนลุมพินี

6. ขอบข่ายเนื้อหาประเภทเครื่องแต่งกายแบบไทย มีทั้งหมด 9 ตอน ได้แก่

1. ชุดไทยจักรี
2. ชุดไทยบรมพิมาน
3. ชุดไทยประยุक्त
4. ชุดไทยรัชกาลที่ 1
5. ชุดไทยรัชกาลที่ 5
6. ชุดไทยรัชกาลที่ 9
7. การแต่งกายชุดแรกของล้านนา
8. การแต่งกายชุดสองของล้านนา
9. การแต่งกายชุดสามของล้านนา

7. ขอบข่ายเนื้อหาประเภทศิลปกรรมไทย มีทั้งหมด 11 ตอน ได้แก่

1. ช่างแกะสลัก
2. ภูมิทรงไทยร้อยปี
3. งานจิตรกรรมไทย
4. งานช่างมุก
5. ศิลปะการสร้างพระพุทธรูป
6. ช่างหิวโชน
7. พระปราสาทวัดอรุณ
8. กั้นทวย
9. หน้าบัน
10. ช่างลายรดน้ำ
11. บ้านเรือนไทย

8. ขอบข่ายเนื้อหาประเภทวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว มีทั้งหมด 12 ตอน ได้แก่

1. วัดสระศรี
2. มณฑปพระพุทธบาทจำลอง
3. พระตำหนักแดง

4. วัดช้างล้อม
 5. วัดมหาธาตุ
 6. พระที่นั่งพุทธไสสวรรคย์
 7. พระที่นั่งวสันตพิมาน
 8. พระนครคีรี
 9. พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน
 10. โลหะปราสาท
 11. กฤษณทรภู่
 12. ตำหนักเพชร
9. ขอบข่ายเนื้อหาประเภทวัฒนธรรมกับการพัฒนา มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่
1. ศิลปะการเล่นรูปเงา
 2. พระไตรปิฎกฉบับคอมพิวเตอร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างบทสารคดีทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย

รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย”

ตอน เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

ออกอากาศ 19 มิ.ย. 38

ภาพ	เสียง
พิธีกรกับเครื่องปั้นดินเผา	บทพิธีกร : ท่านผู้ชมคะ จากดินเหนียวซึ่งคุณแล้วเป็น วัตถุดิบที่แสนธรรมดา แต่เมื่อนำมาผสมผสานกับฝีมืออัน ประณีตของชาวบ้านเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ก็กลายเป็น เครื่องปั้นดินเผาซึ่งมีคุณค่ามากทีเดียวค่ะ
<u>วิธีทำเครื่องปั้น</u>	บรรยาย : ในการทำเครื่องปั้น ช่างปั้นจะนำดินเหนียวที่ เตรียมมาอย่างดีแล้ว มาแปรเปลี่ยนรูปต่าง ๆ ตามจินตนา การ เรียกวินีว่า การขึ้นรูป โดยใช้แป้นหมุนที่ทำด้วยไม้ สำหรับการขึ้นรูปภาชนะ หลังจากนั้นจึงนำเครื่องปั้นดิน เหนียวไปตากแดดให้แห้งพอหมาด ต่อไปจึงเป็นขั้นตอน - ของการแกะสลักเครื่องปั้น ด้วยการใช้ปลายไม้ไผ่ที่เหลาให้ แหลมมาแกะเป็นเส้นลายต่าง ๆ ลงบนเนื้อดิน ขั้นตอนสุด ท้ายคือการนำเครื่องปั้นเข้าเตาเผา
- การขึ้นรูป	
- การนำไปตากแดด	
- การแกะสลักลวดลาย	
- การเข้าเตาเผา	
- ภาพเครื่องปั้นดินเผา	ในที่สุดก็จะได้เครื่องปั้นดินเผาที่ทรงคุณค่า และด้วยฝื มือทางศิลปะที่ประณีต ละเอียดย่อนของช่างปั้นบ้านเกาะ เกร็ด ทางราชการจึงได้นำเครื่องปั้นรูปหม้อ ลวดลายวิจิตร- เป็นตราประจำจังหวัดนนทบุรีแต่โบราณกาลมาจนถึงปัจจุบัน
- ขนาดและรูปร่างต่างกัน	
- ตราประจำจังหวัดนนทบุรี	

ตัวอย่างบทสารคดีทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับศิลปกรรมไทย

รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย”

ตอน บ้านเรือนไทย

ออกอากาศ 10 ส.ค. 37

ภาพ

เสียง

พิธีกรอยู่บนระเบียงบ้านเรือนไทย

บทพิธีกร : ท่านผู้ชมคะบ้านคือวิมานของเรา แต่สำหรับคนไทยนั้น บ้านเรือนไทยนั้น เป็นที่อยู่ที่มีความสมบูรณ์ที่สุดคะ วันนี้เราจะพาท่านผู้ชมมาชมลักษณะของบ้านเรือนไทยคะ

ส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของบ้านเรือนไทย

บรรยาย : บ้านทรงไทยเป็นอาคารไม้ชั้นเดียว ได้ถุน โปรง ประตูดังอยู่บนพริ้ง มีระเบียงสร้างติดผนังไปตามความยาวของตัวเรือน หลังคาสูงชัน และคลุมลงมาถึงส่วนที่เป็นระเบียง คลุมด้วยกระเบื้องดินเผา ฝาไม้อีกเป็นแผงมาติดตั้ง ซึ่งฝาจะจัดตามช่องหน้าต่างหรือประตูที่ประกอบเสร็จแล้ว ในการก่อสร้างบ้านไทยจริง ๆ นั้น จะไม่ใช่ตะปู แต่จะใช้ไม้เหลาเป็นลิ่ม ลักษณะคล้ายตะปูแทน ช่างที่สร้างบ้านไทยนั้น จะต้องมีความประณีต ละเอียดรอบครอบ และมีความชำนาญในการสร้างบ้านไทยโดยเฉพาะ จึงนับได้ว่าบ้านทรงไทยเป็นผลสำเร็จอันงดงามอีกอย่างหนึ่ง ในงานสถาปัตยกรรมของไทย อันเนื่องมาจากช่างไทยมีนิสัยเป็นนักประดิษฐ์ในเชิงศิลปะมาแต่โบราณกาล ที่คงไว้ซึ่งความโดดเด่น และนับวันจะหาดูได้ยากเต็มที

ตัวอย่างบทสารคดีทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสถาบันชาติ

รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย”

ตอน แหลมทองนี้คือถิ่นไทย

ออกอากาศ 19 ส.ค. 37

ภาพ

เสียง

พิธีกรกล่าวนำเข้ารายการหน้าโบสถ์ บทพิธีกร : ท่านผู้ชมคะ เคยตั้งคำถามกันบ้างหรือเปล่าว่่า
บรรพบุรุษผู้ให้กำเนิดวัฒนธรรมไทยนั้นมาจากที่ใด เรา
ลองมาคุยกันสิคะว่า สมมติฐานข้อนี้จะช่วยให้ความคลุมเครือ
ทั้งหลายหมดไป

บรรยาย : แม้จะยังไม่มีข้อสรุปที่แน่นอนว่า บรรพบุรุษ
ชาติไทยนั้นมาจากไหน แต่จากหลักฐานทาง โบราณคดีที่ถูก
แผนที่และการดำรงชีวิตของคนไทย จุดค้นและทำการศึกษา ทำให้เราเริ่มมีข้อมูลที่น่าสนใจ พอ
การทำงานทำสวน ที่จะเป็นสมมติฐานยืนยันได้ว่าบรรพบุรุษของไทย ได้

อาศัยอยู่ในดินแดนที่เป็นแหลมทองนี้มาช้านานแล้ว

ภาพหลักฐานทาง โบราณคดี
บ้านเชียง

หลักฐานทาง โบราณคดีดังกล่าวปรากฏอยู่ที่หมู่บ้าน
เชียง ตำบลหนองหาร จังหวัดอุดรธานี นักโบราณคดีพบว่า
คนไทยในยุคนี้มีความเจริญถึงขนาดรู้จักทำเครื่องมือสำริดที่
ใช้แร่ทองแดงผสมกับแร่ดีบุกได้ก่อนชุมชนอื่น

ภาพเกษตรกรเพาะปลูก ไร่นา

พวกเขามีการรวมตัวกันเป็นชุมชนขนาดใหญ่รู้จักทำ
การเพาะปลูก ทำการเกษตรและถสิกรรม รู้จักทำเครื่องปั้น
ดินเผาที่สวยงามทำเครื่องประดับต่าง ๆ เช่น กำไล แหวน
และลูกปัด

หลักฐานต่าง ๆ เหล่านี้จึงเป็นสิ่งยืนยันข้อสมมติฐาน
ที่ว่า แท้จริงแล้วบรรพบุรุษไทยไม่ได้อพยพมาจากที่ใด แต่
ได้อาศัยแหลมทองผืนนี้เป็นที่พำนัก และร่วมกันสั่งสม
อารยธรรมไทย จนได้สืบทอดมาถึงลูกหลานในปัจจุบัน

ตัวอย่างบทสารคดีทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสถาบันศาสนา

รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย”

คอน จีวร 500 กระทง

ออกอากาศ 17 ก.ค. 39

<u>ภาพ</u>	<u>เสียง</u>
พิธีกรนำเข้ารายการ	<u>บทพิธีกร</u> : มรดกทางพุทธศาสนานั้น เป็นสิ่งที่พุทธศาสนิกชนชาวไทย ให้ความเคารพบูชามาตั้งแต่คนรุ่นก่อน เช่นเดียวกับพระสงฆ์ไทยที่มีการใช้เครื่องครองกายห่มด้วยผ้าสีเหลือง นั่นก็คือ จีวร 500 กระทง ซึ่งเป็นที่มาของจีวรของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน
ภาพพระสงฆ์ห่มจีวร	<u>บรรยาย</u> : จีวรของพระสงฆ์ไทย มีต้นแบบมาจากจีวร 500 กระทง ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากพระสงฆ์ชาวลังกา ที่มาจากประเทศอินเดีย ในสมัยพุทธกาล พระพุทธองค์ทรงมีดำริให้พระอานนท์ เป็นผู้ตัดเย็บตามต้นแบบจีวร 500 กระทง ซึ่งมีลักษณะ พิเศษ คือ มีจำนวนกระทงหรือซันซ์ของจีวรถึง 500 ซันซ์ อันหมายถึงลวดลาย
ภาพเน้นลวดลายให้เห็นจำนวนกระทง	รูปสีเหลืองมัสลินผ้าของจีวรที่นำมาเย็บต่อกันอย่างประณีตจนเป็นผืน จีวร ส่วนขนาดของจีวรต้นแบบมีความกว้างถึง 185 ซม. ยาว 45 ซม. ในปัจจุบันจีวรที่พระสงฆ์ไทยใช้ครองได้ลดจำนวนซันซ์ลงจากเดิมเหลือเพียง 10 ถึง 15 กระทงเท่านั้น
ภาพพระสงฆ์ตามวัด	จึงนับได้ว่าจีวร 500 กระทงเก่าแก่ผืนนี้ทรงคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ในฐานะที่เป็นแบบจีวรของพระสงฆ์ ในพระพุทธศาสนา มาตั้งแต่ครั้งพุทธกาล
ภาพพระสงฆ์เดินบิณฑบาต	ตราบเท่าถึงปัจจุบัน

ตัวอย่างบทสารคดีทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย”

ตอน ช้างเผือกคู่บารมี

ออกอากาศ 29 ก.ค. 39

<u>ภาพ</u>	<u>เสียง</u>
พิธีกรนำเข้ารายการ	บทพิธีกร : ท่านผู้ชมคะ ตามราชประเพณีที่นิยมนับถือมาแต่โบราณกาล ช้างเผือกนั้นถือได้ว่าเป็นสัตว์มิ่งมงคลคู่บ้านเมืองค่ะ และยังเป็นราชพาหนะขององค์พระมหากษัตริย์อีกด้วย
ภาพตราสัญลักษณ์ฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี	บรรยาย : การใช้ช้างเผือก เเห็นตราอยู่ภายใต้เศวตฉัตร อันเป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของตราฉลองการครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี อันเป็นตราสัญลักษณ์ของพระราชพิธีกาญจนาภิเษกนั้น ย่อมเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของช้างเผือกที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย ตามตำราจักษศาสตร์ และพระราชบัญญัติทางกฎหมายกล่าวไว้ว่า ช้างเผือก อันเป็นช้างที่สำคัญที่เป็นมิ่งมงคลแก่บ้านเมืองนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นสีขาวเผือกล้วนทั้งตัว อาจเป็นสีอื่นก็ได้ แต่จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ ที่เป็นมงคล 7 ประการคือ มีลูกนัยน์ตาขาว เพดานปากขาว เล็บขาขาว ขนขาว หางขาว มีพื้นผิวขาวหรือสีคล้ายหม้อใหม่ และมีอัญชะโกศขาวหรือมีสีคล้ายสีหม้อใหม่
ภาพช้างเผือกในอิริยาบถต่าง ๆ	
ภาพช้างเผือกและคุณลักษณะทั้ง 7 ประการ	ในคติทางศาสนาพราหมณ์เชื่อว่า ช้างเผือกที่มีลักษณะถูกต้องตามตำรา จะช่วยหนุนให้เกิดทั้งแสนยานุภาพและพระปรีชาสามารถ อันแสดงถึงความรอบรู้และเป็นผู้มีบุญญาธิการ แห่งองค์พระมหากษัตริย์ไทย

ตัวอย่างเนื้อหาสารคดีที่ใช้วิธีการนำเสนอสารด้านเดียว

รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย”

ตอน ชื่นดินจกบ้านหาดเสี้ยว

ออกอากาศ 20 มิ.ย. 37

ภาพ	เสียง
พิธีกรแต่งชุดไทยบ้านหาดเสี้ยว เปิดนำเข้ารายการ	บทพิธีกร : หลักกรรมพื้นบ้าน ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ของกลุ่มชนและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกัน มาช้านาน ใน อ.ศรีสัชนาลัยแห่งนี้ คือ การทอผ้าชิ้น ดินจกของชาวไทยพวน บ้านหาดเสี้ยว
ภาพชิ้นดินจกลวดลายต่าง ๆ กัน	บรรยาย : กว่าจะมาเป็นชิ้นดินจกลวดลายงดงาม หลากหลายที่เราเห็นอยู่นี้ จะต้องอาศัยความประณีตละเอียด อ่อนอย่างยิ่งของผู้ทอ โดยการจกผ้านั้นจะค่อย ๆ จกที ละเส้น วางด้ายแต่ละสีให้ถูกต้องตามลาย ถ้ายกผิด พลาดเพียงนิดเดียวคือรื้อทำใหม่หมด เอกลักษณ์ของ ผ้าหาดเสี้ยวทุกผืน จะต้องมีลายนกคุ้ม นกคาบ นกหมู่ และนกแก้ว ซึ่งนกแต่ละลายนั้นจะมีความหมายเป็นสิริ มงคลทั้งสิ้น เช่น ลายนกคุ้ม หมายถึงการอยู่ร่วมกันคุ้ม เหี่ยว คุ้มเรือน เป็นต้น ในสมัยก่อนหญิงสาวหาดเสี้ยว จะเคร่งครัดในการแต่งตัวมาก คือ หญิงสาวที่ไม่แต่ง งานจะใส่ผ้าชิ้นดินแดง และหญิงสาวที่แต่งงานแล้วจะ ใส่ผ้าชิ้นดินดำ แต่ปัจจุบันไม่ค่อยเคร่งครัดมากนัก
ภาพคนทอผ้าชิ้น	
ภาพเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของ ผ้าชิ้นดินจกบ้านหาดเสี้ยว	

ตัวอย่างเนื้อหาสารคดีที่ใช้วิธีการนำเสนอสารแบบสองด้าน

รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย”

ตอน ตักบาตร

ออกอากาศ 28 ก.ค. 37

ภาพ

พิธีกรตักบาตรพระ
พิธีกรพูดนำเข้ารายการ

เสียง

บทพิธีกร : การตักบาตรถือเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง
ของพุทธศาสนิกชนชาวไทย ที่ถือปฏิบัติกันมานาน
บรรพชนมีจุดมุ่งหมายอย่างไร ในวัตรปฏิบัติข้อนี้

ภาพ

ภาพคนกำลังตักบาตรพระ มีทั้ง
คนแก่, คนหนุ่มสาว, และเด็ก
ภาพวิถีชีวิตของผู้คนในชีวิต
ประจำวัน

เสียง

บรรยาย : ในอดีตนั้น ผู้คนมีเวลามากพอในการจัด
เตรียมอาหารสำหรับตักบาตร และจะทำกันที่วัดเป็น
ส่วนใหญ่ ทุกวันนี้สืบเนื่องจากสภาวะสังคมไทยใน
ปัจจุบันต้องต้องรีบเร่งในการทำมาหาเลี้ยงชีพจากเดิม
ที่ต้องออกไปทำบุญที่วัด กลับกลายเป็นว่าพระสงฆ์ต้อง
ออกบิณฑบาตรเอง แต่เพราะความเชื่อในเรื่องผล
แห่งกรรมและความอึดเอมใจ ในการหาความสุขที่แท้
จริง ที่เกิดจากการให้นั่นเอง แม้จะมีความจำกัดในเรื่อง
เวลา ชาวพุทธทั้งหลายก็ยังหาโอกาสที่จะทำบุญ ในวัน
สำคัญต่าง ๆ แทน ถึงแม้ว่าสภาวะทางสังคมและ
เศรษฐกิจ จะทำให้ชีวิตประจำวันของชาวพุทธทั้งหลาย
เปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตาม ภาพของชายหญิงไม่ว่า
คนเฒ่าคนแก่ คนหนุ่มคนสาว หรือแม้แต่ลูกเด็กเล็ก
แดงที่ยืนใส่บาตรกันในยามเช้าตรู่ จะยังมีให้เห็น ซึ่งมี
พุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจตลอดไป

ตัวอย่างเนื้อหาสารคดีที่ใช้วิธีการนำเสนอสารแบบสองด้าน

รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย”

ตอน ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ประพันธ์เพลง) ตอนที่ 2

ออกอากาศ 10 ก.ค. 39

ภาพ	เสียง
พิธีกรนำเข้ารายการ ยืนอยู่ข้าง ๆ เปียโนที่ศิลปินแห่งชาติกำลังเล่นอยู่	บทพิธีกร : ท่านผู้ชมคะ ถ้อยคำที่ถูกเรียงร้อยขึ้น เมื่อผสมผสานกับท่วงทำนองอันแสนไพเราะ และได้ถูกบรรเลงจนเกิดเป็นอมตะแห่งบทเพลงได้นั้นผู้ประพันธ์คำร้องและทำนองนับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของศิลปการดนตรีนั้นค่ะ
พิธีกรพูดจบ เสียงเปียโนค่อย ๆ ดังขึ้น	
ภาพรางวัลเกียรติยศ ด้วย โล่ ใบประกาศเกียรติคุณ	บรรยาย : (สัมภาษณ์) “ที่ได้รับพระราชทานรางวัลศิลปินแห่งชาติปีนี้ก็ดีใจ ครั้งหนึ่งเราทำงานนี้มาเป็นเวลานาน ใช้เวลามาตั้ง 40-50 ปี มาถึงวันนี้ มันก็เหมือนรางวัลชีวิตอันน่าชื่นใจ เป็นเกียรติประดับไว้ใ้ในวงศ์ตระกูล ก็อยากจะฝากข้อคิดไว้ให้นักแต่งเพลงรุ่นหลัง ๆ ว่าเราเป็นคนไทย การได้มาประยุกต์เพลงไทยทำอะไรให้พัฒนา ภาษาของไทยเรามากเพราะอยู่แล้วทำนองเพลงก็เพราะ จัดให้เข้ากันให้ดี แต่งให้ดี แล้วพัฒนาออกไป เพลงที่นักแต่งเพลงที่จะแต่งในรุ่นหลังต้องคำนึงว่า เราเป็นต้นแบบวันนี้ ถ้าเพลงที่ได้รับความนิยมต่อไปถึงวันข้างหน้าคือวันนี้เป็นต้นแบบ ต้องทำให้ดีที่สุด เหมือนที่ผมเคยทำไว้.. นี่คือผลงานที่เป็นตัวอย่างที่อยากจะฝากไว้สำหรับนักแต่งเพลงรุ่นหลัง ๆ”
ภาพผลงานการประพันธ์เพลง	
ภาพศิลปินแห่งชาติ ป.ชื่นประโยชน์ ให้สัมภาษณ์	

ตัวอย่างเนื้อหาสารคดีแบบเปิดกว้าง

รายการ “เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย”

ตอน เท่งตุ๊ก(ละครชาตรีพื้นบ้านเมืองจันท)

ออกอากาศ

ภาพ

เสียง

พิธีกรเปิดรายการ

บทพิธีกร : ศิลปพื้นบ้านที่แสดงออกถึงการร่ายรำของชุมชนในแคว้นและท้องถิ่นนั้นสามารถที่จะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะนิสัยใจคอ รวมไปถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้ และเท่งตุ๊กก็เป็นละครชาตรีที่เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวบ้าน จ.จันทบุรีค่ะ

เครื่องดนตรีประกอบการแสดง
เท่งตุ๊ก

บรรยาย : เสียงของเครื่องดนตรีประกอบจังหวะท่วงทำนองที่เร้าใจที่เกิดจากการตีสลักกันของกลองตุ๊กและโทน ได้กลายมาเป็นสื่อมหรสพพื้นบ้านที่ใช้ชื่อตามเสียงเครื่องดนตรีที่ประกอบการแสดงว่าเท่งตุ๊ก ละครชาตรีพื้นบ้านที่น้อยคนนักจะเคยได้ยินชื่อหากไม่ใช่คนในท้องถิ่น ถึงแม้ว่าเท่งตุ๊กจะใช้เครื่องดนตรีน้อยชิ้นประกอบการแสดงอันได้แก่ ฉิ่ง ฉาบ กรับ กลองตุ๊ก และโทน แต่ก็ไม่ทำให้orroดสในการชมมหรสพชนิดนี้ค่อยค่าลงแต่อย่างใด ถ้าพิจารณาให้ดีจะเห็นว่าการร้องและการร่ายรำ แม้กระทั่งการร้องและการแต่งองค์ทรงเครื่องของเท่งตุ๊กจะคล้ายกับการรำโนราห์ของทางภาคใต้ นั่นคือ มีการรำชัด ไหว้ครูเพื่อเป็นสิริมงคลก่อนที่จะแสดงละครตามเนื้อเรื่อง ซึ่งเรื่องที่ใช้แสดงจะเป็นนิยายปรัมปราพื้นบ้านที่เป็นที่นิยมกันทุกยุคทุกสมัย เช่น สังข์ทอง ไกรทอง พระรถเมรี เป็นต้น

การแสดงละครชาตรี(เท่งตุ๊ก)

ประวัติผู้เขียน

นางสาวบงกช อักษรดี เกิดวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาการประชาสัมพันธ์ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2535 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน ในปีการศึกษา 2538

ปัจจุบันรับราชการอยู่ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก สนามเป้า กรุงเทพฯ ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ควบคุมการผลิต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย